

Streszczenie rozprawy doktorskiej mgr. Nicholasa Siekierskiego

pt.: "Operations of the American Relief Administration in Poland, 1919–1922"

Tematem niniejszej dysertacji jest działalność Amerykańskiego Wydziału Ratunkowego (ARA) w Polsce w pierwszych latach Drugiej Rzeczypospolitej. Początkowo ARA funkcjonowała w ramach Misji Administracji Żywności Stanów Zjednoczonych do Polski. Była ona jedną z serii misji humanitarnych w Europie Środkowo-Wschodniej zarządzaną przez Administratora Żywności USA Herberta Hoovera. Misje były częścią programu pomocowego dla Europy zatwierdzonego przez Prezydenta Woodrowa Wilsona i sfinansowanego przez Stany Zjednoczone. Miały one na celu udzielenie pomocy gospodarczej i humanitarnej, a także poprawienie warunków społecznych, by tym samym zapobiegać w krajach zachodnich rewolucjom podobnym do tej, jaka miała miejsca w 1917 r. w Rosji. W lipcu 1919 r. Kongres USA przeznaczył 100 milionów dolarów na pomoc Europie, co pozwoliło na utworzenie ARA – organizacji zajmującej się importem oraz dystrybucją żywności. W marcu 1919 r., po dwóch miesiącach zbierania informacji i inspekcji dokonywanych przez personel amerykański, głównie oficerów wojska, zainicjowano oddzielny program pomocy dla dzieci. Niniejsza rozprawa doktorska przedstawia genezę amerykańskiego programu pomocy w Polsce, zaczynając od działalności Herberta Hoovera na początku pierwszej wojny światowej poprzez pracę Komisji Pomocy w Belgii (CRB), do czasu przystąpienia Ameryki do wojny.

Dalsze rozdziały omawiają amerykańską misję w Polsce, początki programu pomocy dla dzieci i założenie Państwowego Komitetu Pomocy Dzieciom (PKPD), misję do Gdańska (kontrolowanego wówczas przez Niemcy) umożliwiającą transport żywności do Polski drogą morską, wizytę Herberta Hoovera w Polsce w sierpniu 1919 r. i działalność Polskich Szarych Samarytanek.

Kolejne rozdziały skupiają się na działalności ARA podczas wojny polsko-bolszewickiej, kryzysie uchodźczym w Polsce oraz ostatnim roku funkcjonowania ARA w Polsce, gdy program pomocy dzieciom stopniowo przenoszono do przemianowanego Polsko-Amerykańskiego Komitetu Pomocy Dzieciom (PAKPD).

W dysertacji posłużono się materiałami Archiwum i Biblioteki Instytutu Hoovera przy Uniwersytecie Stanforda, które rzadko występowały w historiografii tego okresu. Praca rzuca światło na mało znaną historię polityki, społeczeństwa oraz gospodarki wczesnej Drugiej Rzeczypospolitej i rolę, jaką odegrały w niej Stany Zjednoczone.